

Што су гођ људи овоме свијету измислили, ништа се не може испоредити с писмом...
...и могло би се рећи, да је онај, који је први њу измислио, био више Бог, него човек.

Првог септембарског дана нове школске године, у простору Збирка стране уметности Музеја града Новог Сада, Дунавска 29, приређена је изложба под називом „БУКВАРИ И БУКВАРСКА НАСТАВА КОД СРБА“. На изложби су представљени БУКВАРИ које су користили српски ђаци-прваци кроз историју, од средњег века до данашњих дана, као и методе обучавања у читању и писању, и азбуке које су се користиле. Аутор нам је кроз експонате испричао причу о првом српском буквару из 1597. године, о букварима који су били у употреби током 18. века и првом буквару штампаном у Београду 1838. године. То је прича и о великим реформаторима српског језика, Сави Мркаљу и Вуку Караџићу. Пратећи развој писама код Срба, овом изложбом сазнајемо да су БУКВАРИ били писани прво на старословенском језику, затим на српској рецензији старословенског језика, потом на рускоцрквенословенском, па на ликовно прочишћеној и поједностављеној грађанској ћирилици и на крају Вуковој азбуци.

Почетак 19. века обележен је појавом Саве Мркаља, првог значајног реформатора српске ондашње ћирилице, који је реформу писма применио унутар постојећег писма. Вук С. Караџић /1787-1864./ је у свом реформаторском подухвату пошао од Мркаљевог модела азбуке и ревизијама из 1814. и 1818. године подарио Србима ћирилично писмо какво данас знамо.

У име Збирке стране уметности присутнима се обратила директорка, госпођа Весна Недељковић, и истакла:

- Велико ми је задовољство што смо вечерас домаћини Педагошком музеју из Београда, који већ годинама ради путујуће поставке и помаже нам да „освежимо“ памћење. Овога пута реч је о једној универзалној вредности као што је БУКВАР.

Изложбу је у врхунском стилу приредио Педагошки музеј у Београду, и ауторка Бранислава Јордановић, кустос и музејски саветник, која је успела да приближи веома интересантан и богат развој БУКВАРА, прве ћачке књиге. Присутнима се обратила речима:

-Било је право задовољство на учествовању и вођењу овог пројекта, у коме су учествовали и дали своју подршку Министарство просвете и Министарство културе, захваљујући којима је ова изложба успела да се реализује у претходних годину дана и да настави свој пут. Посебну захвалност упућујем Скупштини града Београда и

Библиотеци Матици српској, који су били уз нас, за нас. Надам се да ћемо имати част да даље сарађујемо и приликом организације неких будућих изложби. Захваљујем се Збирци страних уметности Музеју града Новог Сада на дугогодишњој сарадњи, директорки Весни Недељковић-Ангеловски, као и малом али изузетнио вредном тиму Драгици Којић, Саши Добровићу, Љиљани Лазић, који су заслужни што ова изложба изгледа овако. Надам се да ћете се сетити својих БУКВАРА, пошто је аутор истих, који су се најдуже користили (преко четрдесет година), Стево Чутурило рекао, да је БУКВАР прва дечија књига, прва радост, али и прва мука.

Немања Ановић, директор Педагошког музеја у Београду Новосађанима се обратио речима да су Београд и Нови Сад већ вековима упућени један на другог. Нови Сад је центар културе, Српска Атина, а Београд је све то морао у себе да прими.

-Наши културни посланици су од Хиландара до Сентандреје градили упориште које се зове култура, које се зове језик. Педагошки музеј у Београду чува и баштини све оно што се односи на мукотрпни и тежак развој школства и просвете у Србији. Пошто су тема данашње изложбе БУКВАРИ, рекао бих да је БУКВАР почетак. Почетак свакога учења, свакога човека. Уз БУКВАР је био и војвођански ратар, и чобанин и академик београдски и новосадски. Без те књиге се није могло. БУКВАР је у основи културе, у основи језика, а прво упориште језике био је БУКВАР.

Педагошки музеј у Београду, ове године навршава 115 година постојања, и овом изложбом жели да обележи своју културну и просветитељску улогу. Ова изложба ће наставити да путује широм наше земље, а Нови Сад је природно одредиште јер су се у овој вароши дешавале ствари у култури овог народа које не могу бити заобиђене, јер су уграђене у њеном темељу. Тако ће бити док је Матице српске и Новосађана Изложбу је отворио Зоран Мандић, заменик градоначелника Новог Сада, а госпођа Весна Недељковић-Ангеловски је за успешну, богату и надамо се, потоњу сарадњу између две институције доделила захвалнице директору Немањи Ановићу и ауторки изложбе Бранислави Јордановић.

Невелик број Новосађана пропратио је својим присуством отварање овог драгуља из наше просветне историје. Није било ни једног посетиоца који се није подсетио својих школских дана, своје прве књиге, али и понешто ново прочитао из зналачки постављене битне, и ничим сувишним, оптерећене изложбе БУКВАРА. С обзиром на то да је школа почела, надамо се да ће нови ђаци и генерације описмењених генерација походити ову изложбу, јер нам она пружа ретку прилику да се вратимо у доба којег се најрадије сећамо.

[Више слика са изложбе можете видети о в д е.](#)